

Gyermekjogi kérdőívek eredményei

A korszerű betegellátás nemcsak a kezelés és ápolás minőségére figyel, hanem a beteg jogaira is igyekszik tekintettel lenni. Ez különösen érvényes a gyermekekre, akik a felnőtteknél sokkal kiszolgáltatottabb helyzetben vannak.

Az **EACH** (European Association for Children in Hospital) egy gyermekjogokkal foglalkozó európai civil szervezet, mely egy 10 pontból álló Chartát fogalmazott meg. Ennek magyar fordítását az Országos Gyermekegészségügyi Intézet (OGYEI) minden egyes magyar gyermekkórház, illetve gyermekosztály vezetőjének rendelkezésére bocsátott, s mely az OGYEI honlapján elérhető (<http://www.ogyei.hu/anyagok/Gyermekjog/Eloadasok/each070711javított.pdf>). A HPH-CA munkacsoport (Health Promoting Hospital Child and Adolescent Task Force) az UNICEF, a WHO bevonásával -az EACH Charta alapján- a *kórházvezetők* részére elkészített egy **Önértékelő modellt**. Hivatalos magyar változat az OGYEI részvételével elkészült, és megtalálható az OGYEI (<http://www.ogyei.hu/hu/files/download.php?id=382>), valamint a HPH-CA munkacsoport (<http://www.who.cc.dk/news-1/self-evaluation-model-and-tool-on-the-respect-of-children2019s-rights-in-hospital-now-in-8-languages>) az ESSOP (European Society for Social Pediatrics and Child Health), és az EACH hivatalos nemzetközi honlapján is. Az Önértékelő modell bemutatásra került az Európai Bizottság számára, s várhatólag alkalmazása, mint elfogadott jó gyakorlat fog megjelenni.

A jelen, **OGYEI által kidolgozott kérdőív** elsődleges célja az volt, hogy a *közvélemény* figyelmét felhívja a gyermekjogok tiszteletben tartásának jelentőségére az egészségügyi ellátás során. Az egészségügynek kiemelt szerepe van a gyermeki jogok védelmében, a jó gyakorlatok terjesztésében, a közvélemény formálásában. Ennek aktualitását adta, hogy 2009-ben ünnepeltük az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény megszületésének 20. évfordulóját. A kérdőíves vizsgálatot a HPH-CA munkacsoport tagjai más európai országokban is elvégezték. Az így kapott eredmények bepillantást nyújtanak más országok helyzetére.

Az EACH valamint az Önértékelő modell szemlélete nem áll távol a hazai egészségügyi szakemberek – orvosok, nővérek- gondolkozásmódjától, mint az a jelen kérdőíves vizsgálatból is kiderült.

A jelen felmérés eredményei általános képet festenek a gyermekjogokról a **SE II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikán**. A szülők, hozzátartozók általános ismeretei a gyermekjogokról elmaradnak az összesített 6 kórház adataitól. Ezen eredmények valószínűleg jobban tükrözik a tényleges országos ismereteket, tekintve, hogy a klinika onkohaematológiai profiljából eredően, az országot jobban felölelő területről érkeznek a betegek, mint a többi kórház esetében. Valószínű a profilnak köszönhető az is, hogy a szülők igénye, személyes lehetősége a gyerekekkel való 24 órás együtt tartózkodásra alulmarad a kórház által biztosított feltételektől, s egyben a többi kórházban tapasztalható igényektől. Egyben látszik az is, hogy *a kórház igyekszik a szülők egész napos tartózkodását segíteni*, de ennek feltételei még nem minden esetben teljesen adóttak, ill. megoldottak 24 órában, de az eredmények így is elismerést érdemelnek.

Úgy tűnik, hogy a személyzet segíti, hogy a szülők gyermekeik gondozásában részt vehessenek. Bár az erre való igénye a szülőknek elmarad az országos átlagtól, de elképzelhető ez is összefüggést mutat a profillal, a szülők pszichés terheltségével. A tájékoztatás az országos és európai átlaghoz hasonlóan leginkább szóbeli jellegű, 45% részlegesen kielégítő, 10%-ban nem kielégítő. A kérdőív kitöltésekor viszonylag magas arányban (20%) a kezelésről nem kaptak még információt, de ez függhet a kérdőív kiosztásának időzítésével, és a még folyamatban lévő diagnózisokkal. A tájékoztatásra vonatkozó eredményeken nagy valószínűséggel jelentősen lehetne javítani, a szakemberek további jelentős terhelése nélkül, ha növelnék a nyomtatott formájú tájékoztató anyagok használatát, akár az osztályon állandóan kihelyezett információs gyűjtemény formájában. A laikusok az esetek legnagyobb részében (80%) a kezelés időtartamát optimálisnak találták.

A gyerekeknek a kikapcsolódáshoz való jogának biztosítása, főleg onkohaematológiai ellátásban kiemelt jelentőségű. A gyerekeknek, ezen alapvető jogának biztosítása *ebben az intézményben kiemelten biztosított*, ami mindenképp elismerést érdemel. Az európai tapasztalatok alapján helyi önkéntesek vagy korábbi betegek hozzátartozóinak további bevonása újabb lehetőségeket ad. Az önkéntes segítő szervezetek sok helyen, különösen az angolszász országokban fontos szerepet játszanak az egészségügyi ellátás során. Jó gyakorlataikat ezért figyelmükbe ajánljuk: www.actionforsickchildren.org; www.childreninhospital.ie; www.ascscotland.org.uk. Nagyszerű eredmény, hogy intézményük magas színvonalon képes biztosítani a nappali kórházszerű kezelést. Ennek ellenére a megkérdezettek 42 %-a nem képes ilyen keretek között a gyermek kezelését folytatni. Az ennek háttérében álló adatok jól tükrözik az országban élő családok szocio-ekonomiai helyzetét. Látszik, hogy a családok 18,7%-ban a földrajzi elhelyezkedés, azaz a távolság, 17,9%-ban a munkáltató, 15,8%-ban a családok anyagi helyzete korlátozza a kezelés ilyen jellegű folytatását. Úgy tűnik, hogy az elmúlt időszakban a *vizsgált* körülmények javuló tendenciát mutattak, vagy legalábbis nem romlottak, ami a személyzet elhivatottságát igazolja.

Ezúton köszönjük közreműködésüket e szép munkában, és egyben csatoljuk az európai vizsgálat eredményeit, melyben az összesített magyar adatok is szerepelnek.

A további sikeres együttműködés reményében:

Dr.Scheiber Dóra
Nemzetközi referens

Dr.Kovács Zsuzsa
Gyermekjogi koordinátor

Dr.Valek Andrea
Epidemiológus

Dr.Mramurác Éva
Főigazgató helyettes

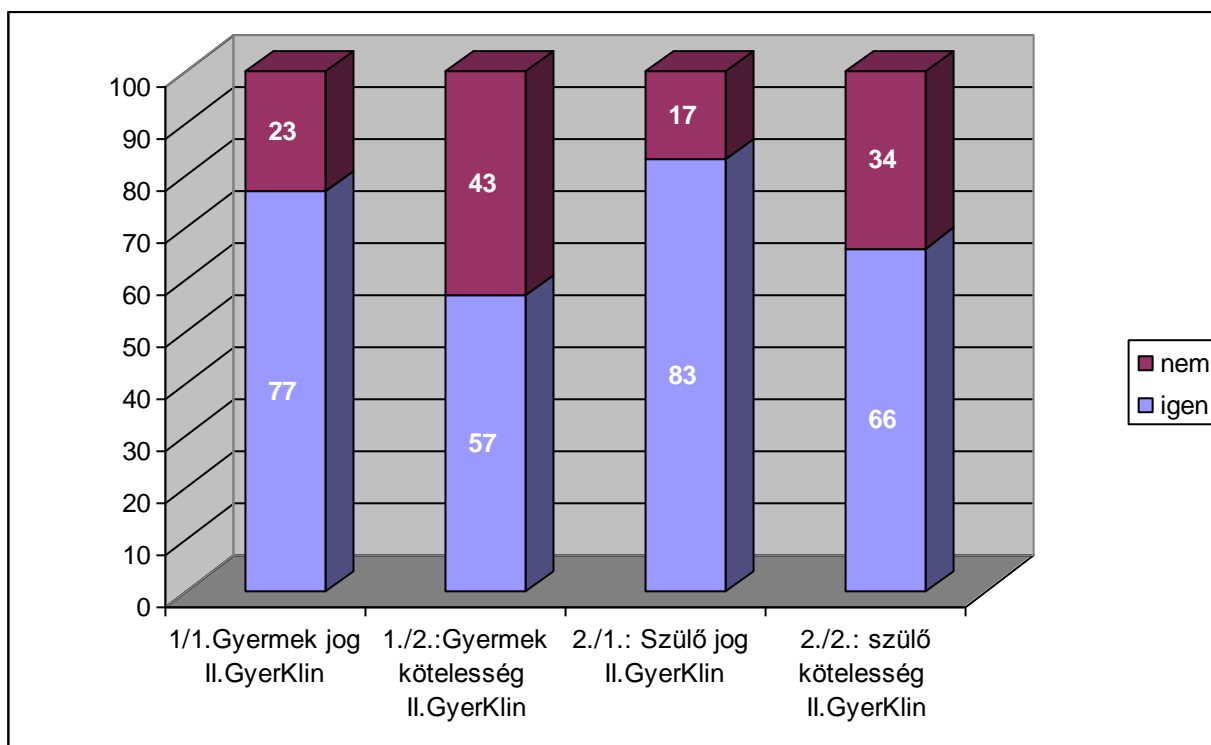
Dr.Mészner Zsófia
Főigazgató

EREDMÉNYEK:

SE, II. Gyermekgyógyászati Klinika

1. Van-e tudomása arról, hogy a beteg gyermekeknek vannak
 - jogai?
 - kötelességei?
2. Van-e tudomása arról, hogy a beteg gyermekek szüleinek vannak
 - jogai?
 - kötelességei?

Igen Nem

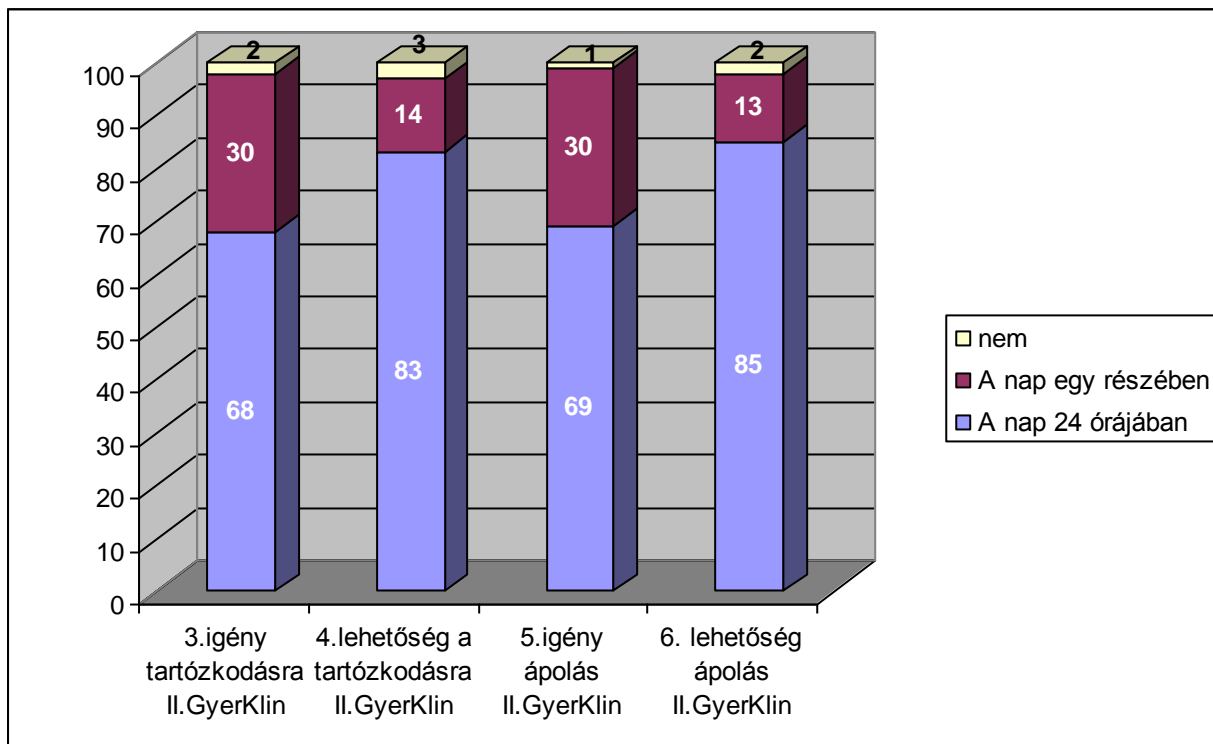

3. Volt-e a jelenlegi kezelés során igénye arra, hogy gyermekével a kórházban tartózkodjon?
4. Volt-e erre lehetősége?
5. Volt-e igénye arra, hogy részt vehessen gyermeke ápolásában/gondozásában?
6. Volt-e erre lehetősége?

Igen, a nap 24 órájában

Igen, de csak bizonyos napszakban

Nem

7. Kaptak-e megfelelő tájékoztatást a

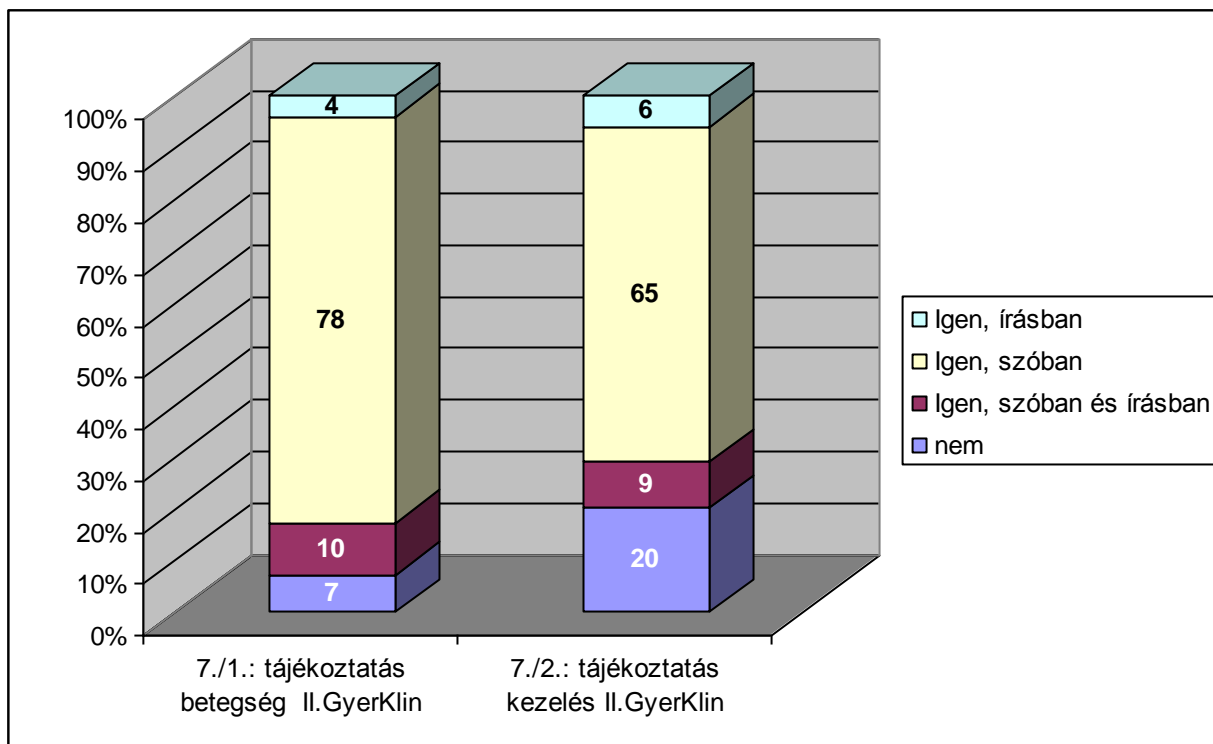
- **betegségről?** (több választ is megjelölhet)

- **kezelésről?** (több választ is megjelölhet)

Igen, szóban

Igen, írásban

Nem

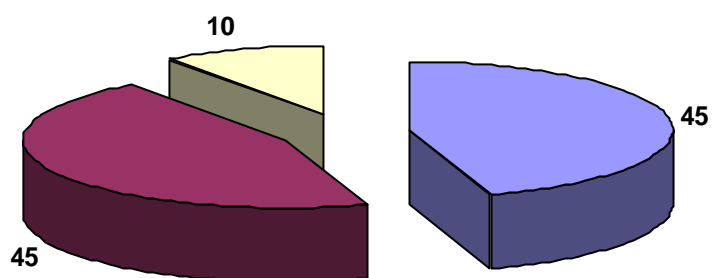

8. Milyen mértékben elégtette ki Önt a kapott tájékoztatás?

Teljes mértékben

Részben

Nem

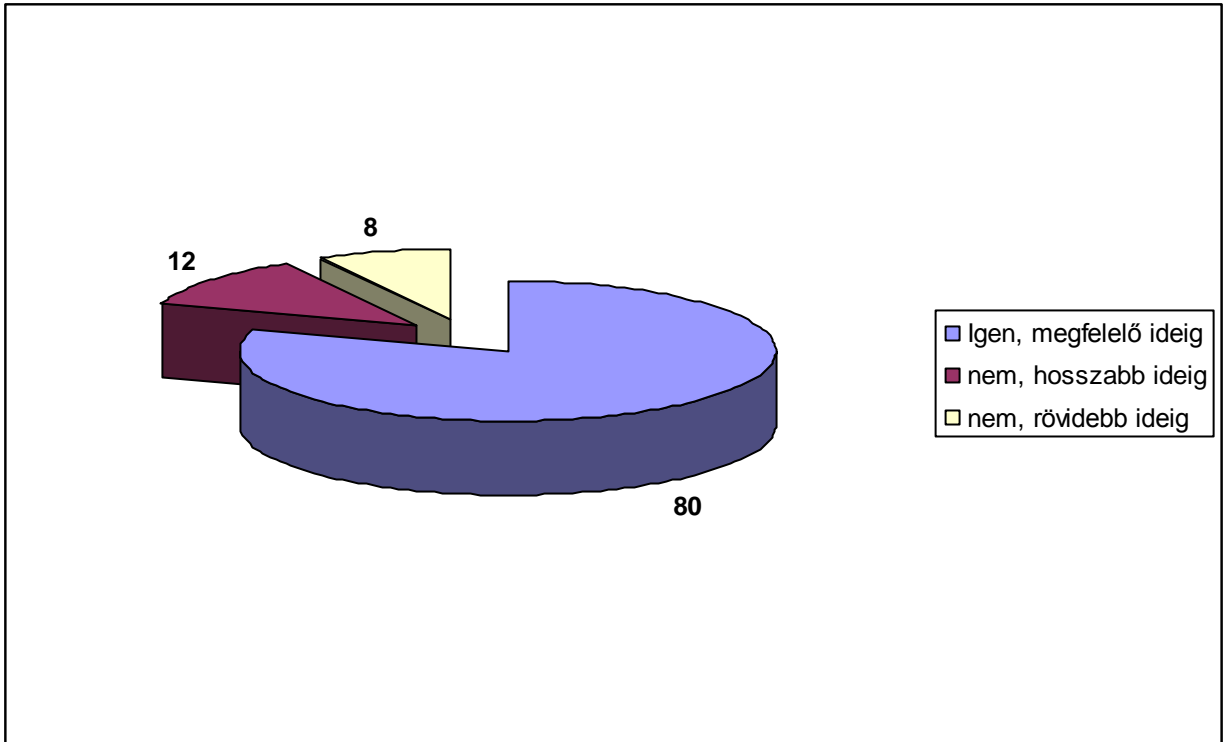

9. Ön szerint addig maradt-e a gyermeke kórházban, ameddig feltétlenül szükséges volt?

Igen, megfelelő ideig

Nem, hosszabb ideig

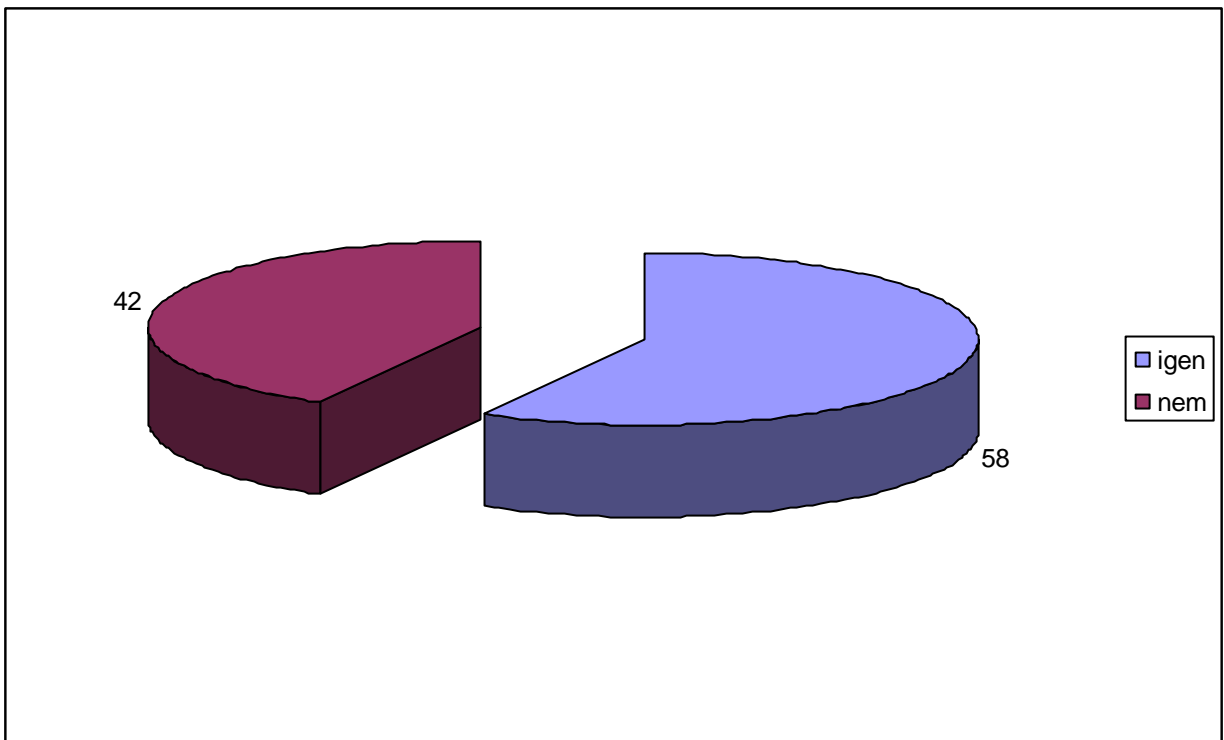
Nem, rövidebb ideig

10. Az Önök körülményei megengedik-e, hogy gyermekük, orvosi javaslat alapján, járóbetegként folytathassa a kezelést?

Igen

Nem

Ha nem, miért? (több választ is megjelölhet)

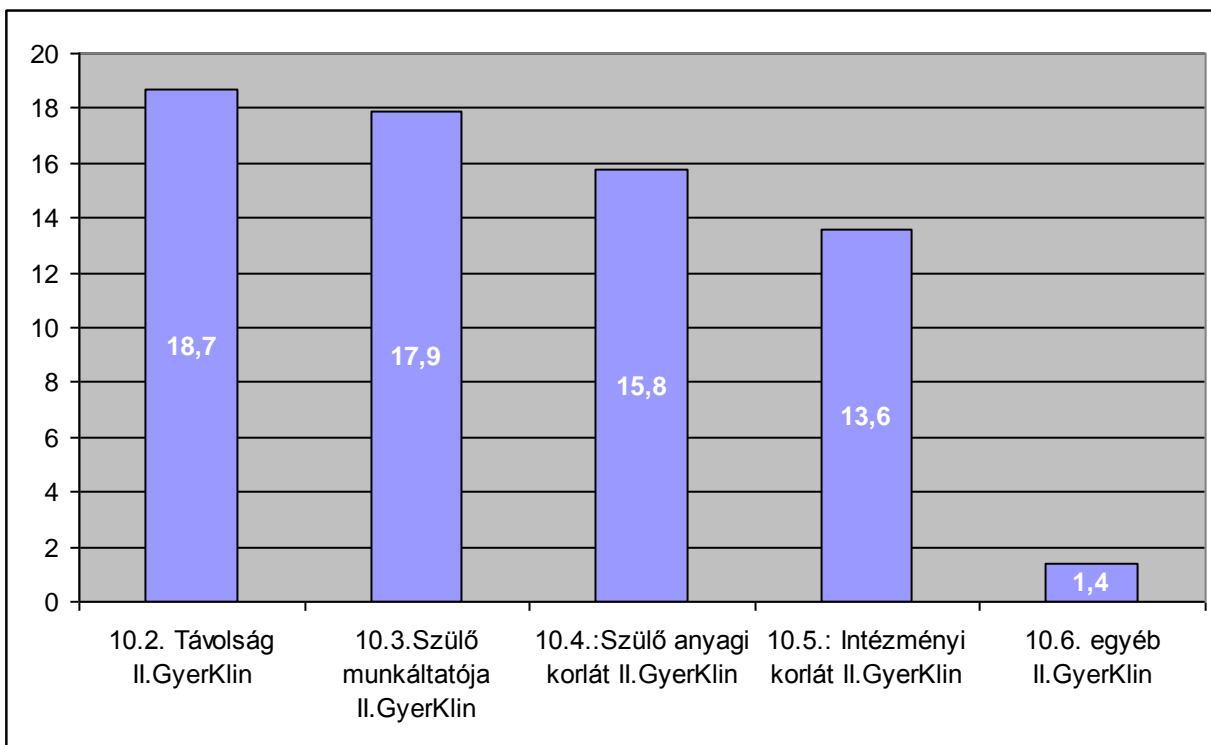
Lakóhely és az egészségügyi intézmény közötti távolság/közlekedési lehetőség hiánya ezt lehetetlenné teszi

Szülő/gondviselő munkája, elfoglaltsága nem teszi lehetővé

A család anyagi lehetőségei korlátozottak

Az egészségügyi intézmény ezt a lehetőséget nem kínálta fel

Egyéb éspedig:

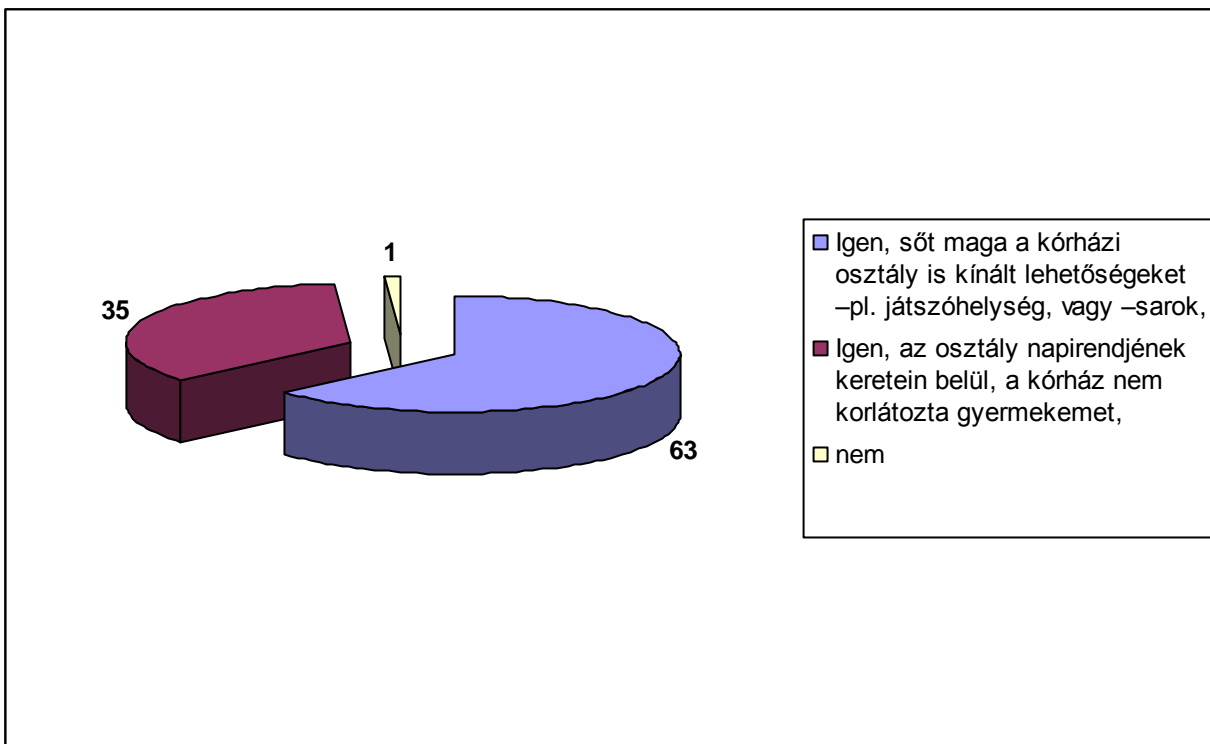

11. Amennyiben állapota megengedte, gyermeke tudott-e a kórházban is játszani, kikapcsolódni? (Mivel jellemezhetné leginkább a körülményeket?)

Igen, sőt maga a kórházi osztály is kínált lehetőségeket –pl. játszóhelység, vagy sarok, mesekönyvek, társasjátékok, pedagógus–, melyeket a gyermekek igénybe vehettek

Igen, az osztály napirendjének keretein belül, a kórház nem korlátozta gyermekemet, hogy az otthonról hozott játékokkal (társasjáték, könyv, plüssmaci stb.) kikapcsolódjon

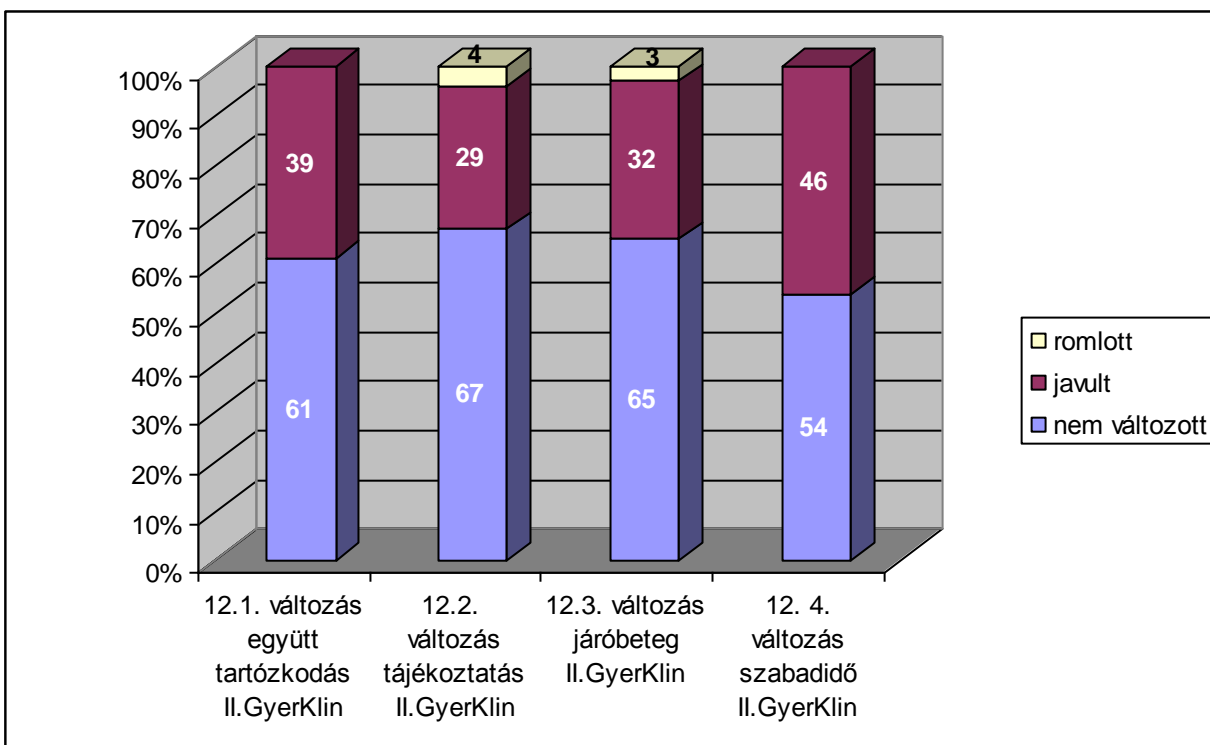
Nem

12. Ha már korábban is volt gyermeke ebben a kórházban, tapasztal-e változást? A kórházban

- a szülővel való együtt tartózkodás lehetősége
- a tájékoztatás
- annak lehetősége, hogy a kezelés járóbetegként folytatódjék
- a játszás lehetősége

Javult Romlott Nem változott

13. Ha gyermeke olyan nagy, hogy véleményét meg tudja fogalmazni a kórházi tartózkodásról, kérjük, írja le:

14. Ön mit tud tenni/javasolni azért, hogy a szórólapon megfogalmazott célokat elérjük?